

RENAIXEMENT

ADHERIT A LA UNIO CATALANISTA

SURT ELS DIJOUS

VOLEM

La llengua Catalana amb caràcter oficial per totes nostres relacions inclús amb el Poder Central.

Corts Catalanes, per estatuir la legislació civil i per el règim intern de la Nacionalitat Catalana i per a ser arbitres de nostra administració.

Que siguin Catalans quants a Catalunya desempenyin càrrecs públics.

Fixar contribucions e impostos per contribuir als gastos generals de l'Estaten la proporció que correspongui a Catalunya.

Supressió de quintes o lleves i facultat de poder contribuir a la formació de l'exèrcit de l'Estat espanyol per medi de voluntaris o diners.

Essent Nacionalista l'acció que al nostre poble realitza la Unió Catalanista, tenen el dret i el dever de cooperar-hi tots els Catalans moguts per les aspiracions del nacionalisme Català, qualsevulga que siga llur pensar i sentir en matèries **religioses, polítiques o socials**.

El corc va fent via

El passat diumenge, 'el primer diumenge de Maig, com cada any, es celebraren al Palau de la Música Catalana, la Festa dels Jocs Florals. En aquest mes de Maig rialler, exuberant, pletòric de vida nova, en que la mare Natura es presenta engarlandada amb totes ses propietats riqueses, fent destacar una gamma variadíssima de color damunt de la terra assedegada; en que'ls trovaires tots, canten la Fè, la Patria i l'Amor; en que's recorda l'iniciació de la nostra Renaixensa Nacional, oferint en holocauste an els instauradors de tant gaia i patriòtica festa, tota la fortitut dels nostres ideals reivindicadors, tota la plenitut de la nostra vida Catalana, en aquest mes de Maig s'han celebrat els Jocs Florals, com si fossin una festa oficial, com aquestes festes derivades d'un centralisme anorreador en que externament s'hi veu molta farandola de plogalls i bisuteria i naturalment en el fons cap sentiment, cap emoció les mou.

Aixís s'han celebrat aquest any; ben segur que ja fet a posta per a que aixís resultessin, car les ordres coercitives dels elements directius del Palau, portats per el seu afany d'antessiar l'esperit estrident de la nostra actuació nacionalista i aixís no molestar amb expansions sortides de lo més pregón de la nos-

tra ànima Catalana an el seus germans en centralisme de Madrid, ho demostren.

Tot ho volen d'aquesta faisó els elements regionalistes de la Lliga. Fins sortida d'allí dins, una veu ha dit, «una vegada l'any, siguem no més que Catalans», i aquesta vegada ni aixís ha sigut, car la gentada que omplenava el local era una gentada mediocre, sens ànima Catalana, sens sentiment nacionalista, aquesta es la vritat, i per aixó la Festa dels Jocs Florals, la Festa de les Lletres Patries, aquest cop no se l'ha revestida d'aquell matíç que li era propi, d'aquella faisó que la feia popular i Catalana.

Un corc ja fa temps que s'ens ha ficat en les nostres rengleres patriòtiques. Aquest corc va fent via, va apoderant-se de totes nostres manifestacions culturals, artístiques, científiques i fins i tot polítiques, fent treballs de sota mà per a entrebancar tota acció qual finalitat sigui la de treballar sols i únicament per a les nostres integrals reivindicacions. Treballa constantment sens parar, sempre pensant quina en pot fer par a apaibagar tota manifestació que no sigui de la seva beta. Sols es viable i segur el seu procedir, sols es planera i bona per a Catalunya la seva actuació incolora, abstracta, buida de tot sentiment nacional.

Aquest corc va fent via, i amparant-se amb la seva forsa, ja es segur que poc a poc, de la mateixa manera que l'eura s'aferra a la paret, ell s'anirà imposant en totes les nostres manifestacions polítiques, culturals i artístiques. Aixó es un perill molt gros per a Catalunya, tant o mes gros, si cal, que si la sembressin de sal; perquè tota la tasca que aquests elements porten a cap per a arribar aconseguir el fi que persegueixen, hi ha que esbrinar-la detingudament, anar-la seguint pas a pas per a veure el seguit de claudicacions, l'enfilall de maquinacions que han suggerit per a embrancar-se i posar-se a la tesitura en que actualment estan.

Comensaren tractant de cant de la impotència, an el nostre Himne Nacional, ells, que's veuen impotents per a sustentar un criteri, impotents per a sentir un anhel de reivindicació Patria. Han escalat «amb totum» els llocs preeminents de la Diputació Provincial, de l'Institut d'Estudis Catalans, de l'Orfeó Català i de quiscunes altres entitats que quelcom representen per a l'avenir de nostra Patria. Empró fins an aquí, res tindria de particular això, de que fossin ells els que n'exercissin la supremacia en nom d'un ideal integrament nacionalista; es que és al contrari, ells, amb el seu conservadurisme, amb el seu sistema d'estira i arronsa, han portat l'ideal reivindicador de Catalunya als peus del centralisme absorbent, i per lo tant lo mateix han fet amb les nostres institucions que son la característica de la nostra personalitat nacional.

Lo que fins al moment està passant, es necessari que no duri. Cal que tots els nacionalistes de cor, els que portem en les nostres venes sang de Catalunya i en la nostra ànima un sentiment de dignitat, no deixem que'l corc faci més via, car del contrari ens en penedirem.

Esguards

Heusaquí una entitat digne d'encomi. Fills del Treball, dediquen ses hores d'esplai en llaor de la Patria i en el bell esclat d'una Pasqua granada, l'Orfeó de Sans ens fa ofrena d'una patriòtica festa.

Son ànima se'n sentirà joiosa de sa obra; son esser restarà embadalit davant de la mainada joganera que amb majestat patricia, honrarà nostra Llengua llegint en Concurs les més belles rimes de nostres poetes patriòtics,

i els tendres infants, vestidets de festa, portaran escrit en el rostre l'orgull d'una raça que canta tot treballant i treballa tot cantant per la deslliurança de llur Patria aimada.

I entre vers i vers, tendres nines vessaran en son ànima tot l'amor de les melodies de la terra, que ella recullirà com recull la flor les gotes de rosada i l'enclusa del sentiment forjarà un esperit fort, amb fortitut d'aquella que pot trencar-se, mes jamai pot doblegar-se.

Com fumerola blanca arribarà fins l'infinit el càntic august de la infantesa, càntic tendrívola i fort, humil i gran, que ell tindrà la grandesa d'un Ideal qui plana damunt dels pobles en presagi d'un futur jorn de deslliurança.

Ells, els homes de demà, apendran ja avui lloar la Patria, a rendir culte a lo més sagrat i sublim que tenim els homes en la terra i mostraran orgullosos el premi guanyat en la cultural festa.

El guardarán en el millor lloc de sa petita cambra i en un demà els recordarà aquell jorn viscut i son ànima s'hi enfortirà en el recort, i la tirania serà vençuda per l'esforç vigorós d'una joventut mascla.

Les guardarán ben endins, ben arrapades dintre seu les vehements paraules de l'infadigable apòstol qui en la xamosa festa tindrà per ells unes paraules de remerciament sado llades de patriotisme, d'un patriotisme sens taca com el blau del cel, que'ls mostrarà el camí de la bondat, predicant amor entre tots els fills de la nostra Catalunya, com també els ensenyarà a esser homes dignes, quan demà ho sien, infiltrant en son tendre esperit un odi etern a tota tirania.

Anem-hi, amics, a la tendra festa; anem-hi i contemplem el bell planter d'una joventut propera, fortament patriòtica, que ella esborrarà l'agror de la passada festa, d'aquella festa un jorn esplendorosa, exuberant de Patria, morta avui a mans d'una joventut sabia, quina ànima no vibra, quina lira no canta l'Himne de guerra perquè la corda de Patria li han trencada.

Anem-hi, que bé ho mereixen els organitzadors d'aquesta festa, d'aquests obrers que aixequen un trono a la futura Catalunya amb son treball i a Ella, amor de sos amors, li dediquen les hores lliures, les hores d'esplai.

I tinguem la millor lloança per la patriòtica entitat «Orfeó de Sans», ànima de la festa, honrant-nos amb l'assistència a tan patriòtic acte.

FRANC.

ELS JOCS FLORALS D'ENGUANY

LA FLOR NATURAL

EL MAGNÍFIC COL-LOQUI

*E poi piacci a Colui, ch'è Sire della
cortesía, che la mia anima se ne possa
gire a vedere la gloria della sua dona,
civè di quella benedetta Beatrice, che
gloriosamente mira nella faccia di Cu-
lui, qui est per omnia sæcula benedic-
tus» (Dant Allighieri. — Vita nuo-
va. XI III)*

PARLA EL DANT

«A la faisó, talment, de la blanca rosa»,
com li fou a mon geni revelada,
s'obrí a mos ulls la Gloria esplendorosa.

De son carnal ropatge despullada,
fins més enllà de la novena esfera
sigué l'ànima meva arreballada,

sinó per mèrit de virtut austera
per mercé de l'augusta senyoria
d'Amor, que sobre'ls cels i'ls móns impera.

Ja mos esguarts reposen, dòna mía,
en el goig de les altes maravelles
que ovirava ma encesa fantasia,

la més hermosa fu de fotes elles,
radiant Beatriu, joia preuada
«de l'Amor que el sol mou i les estrelles».

Be prou m'en ha sigut de sospirada
la delícia d'esta hora beatíssima
en que d'eterna llum te veig nimbada,

sens que en la teva resplendor claríssima
els ulls i el cor de torbament se ceguin
com en vida mortal, oh gentilíssima!

Deix, doncs, que en ella mos esguarts s'ane-
[guin,

i en ta faç fulgorant, tota la gloria
que han sedejat tant temps, d'un glob hi beguin,

plau-li a mon seny retraure la memoria
del jorn astruc en que mos ulls te veren
per primer cop, i remembrar l'història

d'aquells novells combats en que's referen
tots mos sentits a ton albir, aimfa,
i esclaus de fes belleses romangueren.

Plau-me l'esment d'aquell assortat dia
en que del seu somriure l'excel·lencia,
generós el teu llaví'm concedia.

Oh el clar somriure! Concentrada essència
de la llum, de l'atzur i l'hermosura
d'aquell cel sereníssim de Florencia.

Mes amb ell, el record de l'amargura
del jorn que de les roses de ta cara
a mos esguarts negares la ventura,

dintre del cor sento que'm puny encara,
i palpo la tenebra ont romanía
mancat del brill de ta presència clara.

I, ont mots trobar per dir-te l'elegia
que fou tota ma vida desde l'hora
en que anada t'en fores, dòna mía?

De mon torment com fer-te'n sabedora,
i de l'angoixa de la frista ausència
fins de l'Eterna Pau acoradora?

Fonts de dolor mos ulls «a la clemència
de la Mort s'adressaven, que seria,
insuperada cosa en excel·lència,

quan era estada en tu, i a tu't tenia»!
mes, ai! que amb mi mostrava's despietada
i amb el forsó del viure m'afigia.

Pelegrí en una terra desolada,
fent del bordó de tos records ajuda,
he seguit la penosa caminada.

Oh pobra ànima meva desvalguda,
«quin dolor hi ha hagut mai, que la punyida
iguali el dolor que t'ha retuda!»

Nodrint tant sols de vells esments ma vida,
tota cosa sagrada amb ta presència,
amb el meu plor fou novament ungida:

vies, jardins i temples de Florencia,
que amb planta fremolosa repassava,
sentiren de mes llàgrimes l'ardència;

allò que't fou volgut, jo allò estimava,
i adhuc la pols que trepitjada havies,
rendit d'amor i devoció, besava!

Mes fins aquestes tristes alegries
me llevaren la meva desventura
i dels homes les viltats i fellonies;

i, errant—forasté arreu—a la ventura,
«a meitat del camí de nostra vida
me trobí dintre d'una selva obscura...

Mes fou la llum de la tenebra exida,
els raigs del sol van resplendí en l'androna,
vers tu la ment va remontar-se ardida,

«i de tu sigué dit», santa madona,—
amb veu damunt dels segles triomfanta—
«lo que mai s'haurà dit d'una altra dòna»!

Ja en hosannes tornada ma complanta,
i en beatitut el dol i en alegria,
dels resplandors d'aquesta Gloria santa,

reflectits en tos ulls, Beatriu mía,
haver-ne vull la joia immensurable,
i en la beutat, mirall que l'irradia,

la beutat contemplar de l'adorable
Autor de les divines maravelles,
i la Bondat suprema i inefable,

que ha obert a llum eterna mes parpelles,
i ha tornat l'amor nostre perdurable
i li ha donat per tàlem les estrelles!

PARLA BEATRIU

Al Senyor magnífica, ànima meva,
pel beat goig amb que combla la mesura
de la infinita benhauransa feva.

Del qui és Fautor de tota criatura
magnífica l'augusta omnipotència
que sempre fou i sempre més perdura.

Magnífica del Fill l'alta clemència;
magnífica al Paràclit, que es la via
de tot amor, en terme i procedència,

i des lo etern, l'Etern Amor congría,
Al Senyor magnífica, ànima meva!
Alabat el Senyor per sempre sía!

I tu, dilecte amic, en qui la seva
misericòrdia immensa s'és mostrada,
el cant també de ses llaors eleva:

que ta veu, amb mils d'altres acordada,
sia en l'esclat triomfal de la cridoria
amb que pels benhaurats és exultada

la divinal Grandesa i llur victòria:
—Hosanna al Senyor Deu en les altures!
Els cels són plens de vostra eterna glòria!

Ja en el goig de les céliques ventures,
com fènix renaixent a nova vida,
eixit de ses mateixes podridures,

ton esperit la pau veu assolida—
que li fou per tant temps afreturada—
en un repòs que en lo infinit té mida.

Quan en ell jo vaig ésser despertada
i amb el dó divinal de tota ciència
va ser la meva ment il·luminada,

d'aquest amor, faró de l'existència,
i de ton cor consumment alhora,
vaig capir-ne la forsa i l'excel·lència,

i fins de santa joia fruidora,
en el goig m'anegava d'havé estada—
Oh Dant!—d'un altre voler l'inspiradora.

Que així n'era sa flama d'abrandada,
que tant endalt me va ensalsar sa ingència
i en ella vaig restar tota abrusada;

que tal del ver amor és la potència,
que assí, ont dalè d'humà sentir no alcança,
hi arriba l'amorosa vehemència

I plena'l Senyor fent ma benhaurança.
rebé l'oració meva fervorosa,
i fiu certa la meva cobejança...

Els greus dolors de ta existència afrosa
un per un ha comptat l'ànima mia
que no és pa sê impassible sê impietosa.

De ton plor jo les perles recullia
i en els peus les vessava de l'Altíssim,
penyores de l'amor que't redimía.

Jo era en tu, ta Beatriu,—oh dilectíssim!—
en les hores de febre gloriosa
que exaltaven ton geni potentíssim.

Era jo qui ta pensa lluminosa
en la Vritat Eterna adoctrinava
i en tes rimes la feia esplendorosa.

Era jo qui amb ton nom perpetuava
el nom meu sobre el món, en tant que sia,
i en tos cants l'amor nostre fecondava.

Olt esperit gloriós, oh ànima pía
en qui la divinal Omnipotència
en justícia i amor s'apareixía!

Del geni humà ufanosa florescència,
be l'honra vas valer que't fou negada
per l'«avara pobresa» de Florencia.

Mes si dels llors marcibles fou mancada,—
oh bart de les eternes maravelles!—
la feva glòria en la ferrena estada,

jo ton front cenyiré de flors més belles
d'una corona amb raigs de sol frenada
i amb les roses de llum de les estrelles!

MANUEL FOLCH I TORRES.

L'ENGLANTINA

SOMNI D'UNA NIT D'HIVERN

Elegia

I

Joan de l'os passava pel camí:
s'asseu i escalfa al sol les dues mans,
que estiraven la barba dels gegants.
Ja se'n arrenca un brot de romaní,
i diu: «Romaní, bon romaní,
per aquella virtut que Déu t'ha dat,
no'm diries ont es el goig perdut,
tu que ho sabs tot i ets plè d'humanitat?
Joan de l'os es vell i geperut,
i es decanta a la font per véure's bé,
i tot esgarriat, s'hi mira, i crida
la força que no té, i li sembla mentida.
Joan de l'os camina dropament,
i vol fer veure encara que es valent:
«Mos passos eren poltres afollats
esglaiaven com llamps de juliol,
duia el cor com els ceps recargolats
i recremats del sol».
—Joan de l'os ja tens la veu obscura,
i fins t'espanta d'escollà el teu cant,
i sents que l'esperit encara hi dura
peró la llengua es tofa vacilant.

II

Veu una casa blanca, i s'hi detura;
a la porta rosseja l'aviram,
i una pàgesa tranquila i madura.
—Dèu-me menjar qu'estic morint de fam!
—Joan de l'os per la pelada vía,
com passes tan caigut?
—Ja ho vens, de tanta força que tenia
ara vaig geperut.
—Jo quan era una noia molt petita
sentia dir que eres el més valent,
i la paraula del teu nom sols dita
ja se'ns omplia tot d'esverament.
Passaves per davant de casa nostre,
i la mare't donava el millor plat,
i jo't mirava el rostre
i sols veia bondat.
Tu sens dir rés menjaves, i menjaves
i cap al bosc, que no el deixaves mai,
i fins que te'n anaves
no passava l'esglai.
Tenia tres germanes més menudes,
i els parlaven de tu per fels'hi pò,
quan al llit despullades i ajegudes,
no podia adormir-les la cançó.

Peró jo m'hi tombava molt contenta,
i pensava amb ton ull blau i brillant,
ta crinera lluenta
damunt de les espatlles de gegant!
—Quin temps aquell! La barba escabellada,
ben ample el pit i el pensament tot clar,
m'en entrava jo sol a la porxada
de la casa encantada,
content, igual que si anés a folgar
a l'hostal de la Malmaridada,
i encenia fogaina, i canta i canta,
per desfer tots els mals embruixaments,
i'm sortia el gegant de millor planta
amb els llavis somrients,
i no se n'adonava
que la boca i el nas li sanguejava
i li feia saltar totes les dents.
—D'aquestes coses n'era plé tothom;
i per les grans nevades
les bruixes maleïen el teu nom
dins les teules trencades.
—Ja han fugit, i mai més hi tornaràn,
a emportar-se'n els bous i les arades,
i a malmirar l'infant,
ni amargaràn la llet de les ovelles,
i quan sigueu al llit,
no vindran a xiular-vos les orelles
mentres ronca el marit.
Quin desfer boires amb les mans alsades,
i quan eren foscos els camins
i la lluna rient per les teulades
m'estirava amb les cames cansades
en el meu jas dels pins.
Tot va passar com una gran tempesta.
i ja son cendra els meus cabells radiant,
i de llur claretat no més en resta
una cançó a la boca dels infants.
Ara tu, bona dona beneida,
pels fills i pel marit,
ara que la mort em crida,
dónem el teu repós i el meu oblit.
Tu qu'eres tant aixerida i valenta,
i vas sopà al meu costat,
dónem la palla calenta
i el baf del remat.
Deixe'm el cavall blanc o bé l'arada
que encar que m'arrosego pel camí,
no tinc la mà migrada
per governà el mantí.
O sols deixe'm la feva criatura,
que la pugui bressar
deixe'm seure al pedriç que el sol hi dura
i fa de bon estar.

I la dona pietosa se'l mirava,

i va sortí el marít;
la porta li barrava:
tothom el té avorrit.
I Joan de l'os fa nosa
Joan de l'os s'en và,
i la dòna, si gosa, o no gosa,
li allarga un troç de pa.
I ell que l'aguanta amb les dos mans alçades
arràn de boca se li veu lluí,
i se li escorra per les dents corcades,
i els pardals de les branques despallades
van recullint les molles del camí.

III

Joan de l'os vol morir dins bosc,
perque va sortir del bosc.
—Bona nit, bon picot de cua verda,
bona nit, bon picot del bec llarg.
—Ai Joan de l'os, que vols dir coses gaies
i no pots donà un pas.
Bona nit, bell cucut del bec aixut,
bona nit, mare garsa baladrera,
i'l gaig brillant que les cries esvera,
i'l reietó menut.
Tots els aucells del bosc miren el Joan de l'os
i tots li canten una cançó:
—«Joan de l'os que t'ho diria,
el més gran i el més valent,
que t'han tret de la masia
sense dar-te aculliment.»
—Callèu, aucells, que jo també cantava
i eren aires d'amor tots els meus cants.
—Llavors eres tu l'ànima més brava,
i ara ja no't pots valdre de les mans.
—Callèu, aucells, i no digueu tal cosa,
que pujaven al cel les meves veus.
—Ara ja ningú't vol perque fas nosa,
tant si ho creus com no ho creus.—
Lo que els aucells han dit fa plorà'l Joan de l'os
i se'n va bosc endins, bosc endins,
perque va sortir del bosc.

IV

La lluna nova apenes si s'ovira,
i pare llop al seu davant se'l mira,
Joan de l'os reposa vora un pí;
escoltèu que van di.
—Germà llop, tots dos erem infants,
vam sè'ls amics millòs;
tu'm llepaves les mans,
jo't mirava amorós,
cada nit ens trobavem i'ns deiem bona nit,
i quants cops el menjà ens hem partit.

—Joan de l'os, l'amor que jo't tenia
el guardo tot sencer.
—La bona voluntat que en tu hi havia
encara deus haver.
Però mira, Germà, ja soc molt vell,
i ara vaig a morí,
quan sentis la fredor damunt ma pell
entèrrem a la soca d'aquell pí,
i no empaitis si acàs ve algú aucell,
a refilar per mí.
Germà llop, he sentit una cansó:
«Joan de l'os, qui t'ho diria,
el més gran i'l més valent,
que t'han tret de la masia
sense dar-te aculliment.»

—Joan de l'os, t'han tret de la masia
i dins la selva vas cercant la morí?
Jo't venjaré del qui no t'acullia,
ai la pagesa quan camini a l'hort!
La faré caure a terra amb traidoria,
mossegant-li el pit blanc,
les dents han d'esclatar-me d'alegría
escorrent-s'hi la sang.
Aniré als corrals de les ovelles
i per tot hi haurà dol,
i brincaré amb les potes vermelles
damunt les mates que cremin de sol!
—Oh germà llop, com ta paraula és durat
peró en tu hi ha una mica de bondat,
i ets igual que si fossis criatura,
que'l mal li és ignorat.
—Oh germà llop, com ta paraula és durat
No fereixis en va,
que la pagesa tranquila i madura
va dar-me un troç de pa.
I les ovelles tant blanques, tant fines,
no't fan compassió?
Germà llop, que tens foc a les nines!
guarda les ovelles de Nostre Senyô.
—Joan de l'os, perque abans no m'ho deies
tot lo que ara m'has dit?
les coses com veus ara no les veies.
—Es que'm sentia massa enorgullit.
Peró ara que'ls homes m'avorrien
i a tu sol, germà llop, trobo fidel,
sento lo que'ls sentits no sentirien,
quan a la terra dura fan arrel.
Oh Germà llop, perdonaràs a aquells
que m'han ofés i que m'han avorrit,
no tornaràs amb els morros vermells
a rentar-te a la font com cada nit.
Per les herbes amarges i primes
júra-m'ho, germà llop, pel vent rebel,
i per la lluna clara que t'estimes
i'l formatge i la mel;

pel caminar de nits, que és cosa brava;
i perquè un jorn vares llepar les mans
del Joan de l'os, que'l bras se li cansava
d'empaitar tantes bruixes i gegants,
i la pagesa una cansó en cantava
per fer dormí a la nit els seus infants.—

I al di aixó Joan de l'os es va estremí!
I pare llop el palpa, i diu: «ja és mort».
La lluna freda li surt pel camí
i li fa llum fins l'hort.
I pare llop passà per la masia,
i al poble va arribà,
i truca al campaner que dormia,
i'l campaner respón:—Qui hi ha?
—Soc pare llop, despèrta't, campaner.
—Què vols i a qui demanes?
—Que te'n pugis al cloquer
i repiquis les campanes.
I'ls batalls tremolant dins la nit freda
que no's cansin de dir:
«Pel Joan de l'Os, que al cor de la pineda,
s'acaba de morir!»

JOSEP M.^a DE SEGARRA

LA VIOLA

ADVENIMENT

Al-leluia.

Un dematí—que és l'horitzó més clar—
vindria el sol per entre l'alzinar.

Les velles soques semblarien d'or.
I, al fregadís d'un invisible chor,
tremolarien. Saccejant els nius,
desveïllarien els ocells nadius....

Aleshores vindrien pel camí
María, cavalcant sobre el pollí
—acotxat a la falda el Nadaló—
i Sant Josep tustant amb el bastó.

les herbes de la vora del camí
per treure'n la humitat del serení.

Les romagueres, saludant llur pas
s'enjoïarien com els roseràs.

Per entre els còdols estriats d'argent
cauria el lligabosc com un torrent.

Serà de boix-grèbol invadit
de la collada l'odorant ampit.

Les blades tenyirien el fullam
d'una empoprada llússor d'aram.

S'ennegririen més que mai l'abet
i la parca noblesa de l'aulet.

I la fageda, amb un ressol difús,
besaria la cara de Jesús....

Algú diria dolçament així:
—Corrèu, cuitèu; Jesús vé pel camí.

Corrèu, cuitèu, darrera de l'amor,
qui transfigura el bosc amb sa lugor,
qui amoreseix el cor aixarreït
amb llunyanies d'horitzó infinit,

qui porta als homes la suprema pau
sofert en vida i en la mort suau...—

Vindrien homes de per tota arrèu:
bisbes en mules i marxants a peu,

matrones agensades amb esclat
com una meravella de pecat,

àvols captaires d'ignorat país,
sofistes de Bolonya i de París,

qualque juïga de beatut astral,
esblaimada ridorta d'un coval....

I tots s'apressarien camí enllà,
de bon matí—que és l'horitzó més clar—

per rebre el suavíssim Nadaló,
com un estel, vingut de l'horitzó.

Els bisbes li farien, gravement,
de llurs mirífics pectorals, present.

Els mercaders, amb plàcid aldarull
deposarien el baiart curull.

Les matrones, amb aire compungit,
colpejarien el satí del pit.

Els captaires de faç irreverent,
l'acotaríen com l'espiga al vent.

Els savis de Bolonya i de París,
esguardarien amb esguard sumís.

I la juïga de beutat astral
s'enrogiria com una fornall...

María, somrient del pollí estant,
aixecaria, desveïllat, l'Infant,

perquè'l veiessin tots, daurat de sol,
que altre vestit sa paupertat no vol....

I floririen, amb una hora, els prats.
Vindrien els ocells aparellats.

Botaria l'esquàlit prega-Deu.
Correrien les llebres per la neu.

Deixant el pasturatge dels emprius,
devallarien els remats esquius,

I les guineus farien cap, també,
de sang dejunes—que és d'amor l'esqué.—

I compareixerien els isarts,
tímids encara, però no covards...

El més petit de la corrúa, ardit,
faría un salt i llensarfa un crit,

i assoliria la divina mà
del Nadaló—qu'Ell se deixés tocar

meravellat—besant-ne el borrhissol
amb tremolors de qui no gosa i vol.

Aleshores Maria, somrient,
beneiria l'agregat present;

beneiria els homes i els remats

i les flors i els ocells aparellats
i el dols Infant retornaria al sí,

el Nadaló que ja mai més serà
tan seu com ara, dintre l'alzinar...

JAUME BOFILL I MATAS.

LA FESTA

Enguany les portes del Palau anomenat de la Música Catalana, lloc encasillat per a la celebració dels Jocs Florals, han restat tancades, com ja és costum tractant-se del susdit Palau, a la joventut patriòtica.

Celebrant-s'hi festes de tots colors menys el de Català com son sempre les del Palau, no'n protestaríem, ans al contrari, tenim a gran honra que no'ns hi vulguin, mes tractant-se de nostra Gaia Festa no reconeixem a ningú més dret que a nosaltres per assistir-hi, car ella és filla d'una joventut entusiasta i eminentment patriòtica, d'un patriotisme com el nostre, sens fara d'oportunisme ni servilisme, i clar que pertany a la joventut radical i intransigentment catalanista per herència directíssima; herència que no estem disposats a que ningú ens robi ni disputi.

De la exclusió que amb nosaltres feren en protestem i prenguin bona nota el qui sigui, car no volem tolerar-ho més, recordant que a la joventut si li plau ni les portes son res per a barrar-li el pas.

Malgrat el no haver tingut invitació, no per això deixarem de fer la ressenya dels nostres Jocs Florals.

Com cada any una generació acudí al Palau de la Música Catalana afreta més per l'encís

d'una festa de bellesa que per l'esperit patriòtic de la mateixa.

Autoritats, enfiats, etc., etc., prengueren seient en els llocs designats a la festa i l'arcalde de R. O. pronuncià la frase sacramental: «S'obre la festa», i entre mig de grans aplaudiments s'avença el llorejat poeta i mestre en Gai Saber, En Joan M.ª Guasch, qui actúa de President i llegeix son

DISCURS PRESIDENCIAL

«Exms. i llums. Sr., Honorable Cos d'Adjunts, Senyores i Senyors:

M'ull-pren el ric desmai d'una tardor esquida i el somni meravellós d'un capvespre morat. M'ull-pren que tots vosaltres veïlleu el meu tresor: el perfil d'una dòna i l'espasa d'un rei.

Jo, portaré plè d'amor la vostra ànima noble, bosc endins, ben endins, que allí es desclou el misteri com una rosa de foc...

La tarda cau i els roures tenen fret. De l'alta pollancreda, tomba l'or vell del fullatge i per l'escorsa dels pins, llagimeja la reïna. El lligabosc s'esmuny, i la molsa de les pluges tardorals s'enfila per les roques i les pedres. Vora un bassal estarrufada, hi ha una cigonya, tant sola, que medita llargament.

Camino bosc endins...

Per la fredor dels margens, color de tapís vell, hi tremola la vida, d'abelles i escarbatons, petites elegies d'una tarda que se'n va, d'una tarda que traspuja la primera esgarrifansa de la nit.

I en l'ampla solitud de l'hora-baixa, sento el filar d'argent d'una font que anyorava. Quan soc aprop de la font, veig el perfil adorable d'una dòna tota nua.

Oh! quín misteri! Si ara vingués la boira s'enduria la visió. La gran soca d'un roure sembla que'm crida. M'hi atanso a poc a poc i m'hi repenjo. Oh! caritat d'un arbre...

El silenci s'ha fet més gran i la dòna, amb la mà vora l'orella, cerca el soroll d'una fulla que cau, d'un branquilló que s'esqueixa, d'una gota que rodola. Ella en cobsa l'harmonia i li espuirnen els ulls d'una tebra divina.

Després, resta encantada. Amb els braços caiguts i el front enlaire, com si volgués fugir de terra, espera el dolç instant. La riquesa dels seus llavis s'amoroseix, i sota un riure perfumat de cosa fresca li brolla la paraula viva, la paraula forta. I aqueixa paraula l'abriga tota, i la dòna nua resplandeix de claror.

Sobtadament la dòna llança un crit. La volten tres llebrers. La verge vol fugir i el braç fornit d'un home l'atura dolçament. L'home porta el vestit de vellut carmesí sembrat de corones dobles.

—Dòna—li diu,—finc set...—

Ella s'ajup a la font i s'omple la mà d'aigua.

—Senyor, beheu...—

I l'home assedegat, sota l'aigua regalada troba la flor de la mà.

—Pels meus llebrers, pel meu falcó, per la meua espasa, diga'm qui ets!...—ell li pregunta.—Jo resto meravellat davant del teu encís. La teva cabellera s'esbandeix olorosa, cada cabell un perfum, cada perfum el frissament d'una herba. Oh! dòna, parla...—

I ella respón:

—Soc la Bellesa, soc la Poesía de la terra, soc la Cançó que perdura...—

Al cor del bosc s'hi tanca tot el misteri d'un idili suprem. Reposen els llebrers i el falcó mig clou els ulls.

I la dòna reprén:

—Senyor, la vostra magestat i aqueixes corones dobles me diuen qui sou vos.

—Jo soc el rei Joan! Els meus llebrers m'han portat fins a tu. Després de cinc cents anys, m'aixeco del meu repòs, pel goig d'una caceria. Per un voler diví, retrobo el teu encant. Ont són els aimadors de la teva gentilesa? Ont és aquell poble que s'empenyia per a sentir les cançons dels meus homes?

—Rei Joan, les cançons encara volen. Les trobaràs pels cims, dintre'l sarró dels pastors. Al seu caient, les ovelles son més blanques i els llops en fugen com davant d'un miracle. La santa humilitat les diu de cor, i tot dient-les s'aclareixen els camins, l'herba dels prats se redreça i maduren els fruits a dalt dels arbres.

—Dòna gentil, tu'm parlès dels pastors, dels llops i les ovelles, dels arbres y dels fruits. Tu no'm parles del poble.

—Senyor Rei. Aquest poble no l'estima la paraula ben trobada. Aquest poble treballa pel cos i s'esventa l'ànima. Aquest poble terreja. Aquell encís ple de llum, aquella gloria d'un càntic cisellat, no li remou l'esperit. I els homes escullits, que pasten la llengua de la raça, els que aboquen a mans plenes la joia de la vida, passen pel seu davant com una ombra invisible. Són triades les ànimes nobles que segueixen les petjades dels poetes.

—Dòna immortal, les teves paraules són negres com la nit que'ns acotxa. Jo crido a la meua espasa: Vetlla la raça! Qui adorava la

pau, ara cerca la lluita. La gentilesa és la flor de la vida.—

I el bon rei, tot aixecant el braç, branda l'espasa.

—Atúrat, rei Joan, i escolta bosc endins. Sents?... Es la cançó que passa...—

Sota la fosca dels arbres, sorollen les notes clares d'un aire popular. La música i la lletra, com dugues germanes bessones, caminen dant-se la mà, caminen poquet a poc, perquè'l bon rei d'Aragó frueix del gran misteri, perquè l'espasa que branda tombi vençuda perquè l'amor que l'encén floreixi com una rosa.

Sorolla la cançó i es per camins enllà. Quan mor l'última nota, el rei llança l'espasa.

—L'eternitat me crida—sospira el rei Joan; —oh! dòna dels ulls clars i la cabellera olorosa, tu que guareixes les nafres, salva al meu poble!...

La dòna besa el front del rei i en aqueixa besada, hi batega la resposta més fidel i la promesa més fonda.

I els roures s'extremeixen i per la copa dels pins passa el vent de la nit. Després, un clap de boira s'endú el somni. I el somni vola, vola tot esperant el miracle, el miracle del doble Amor. L'Amor d'un rei que se'n va i l'Amor d'una dòna excelsa.»

I encare no apaibagats els aplaudiments amb que fou acullida la brillant prosa del poeta, el Secretari En Ramón Surinyach Senties, llegeix la memoria acostumada.

Oberta la plica que conté'l nom del poeta premiat amb la Flor Natural es crida En Marnel Folch i Torres per sa poesia «El magnífic col·loqui» que và en altre lloc d'aquest número.

Acompanyat el poeta, del Consistori va en cerca de Regina que és sa distingida esposa Na Maria Luandro de Folch qui als acorts de la marxa d'En Joan II ocupa el trono entre grans aplaudiments.

El poeta premiat llegeix sa poesia rebent una justa ovació.

El Secretari va obrint les pliques per el següent ordre:

Accessit a la Flor: Composició «Camins de l'Amor» d'autor desconegut, car la plica contenia un plec en blanc.

L'englantina d'Or s'adjudicà al jove poeta En Josep M.ª de Sagarra per sa poesia «Somni d'una nit d'hivern», qui també guanya el primer accésit amb la composició titulada «De l'Agre de la terra».

La Viola d'or i Argent va concedir-se a la bella poesia «Adveniment» del pulcre poeta En Jaume Bofill i Mates. L'acquést fou per a En Josep Massó i Ventós.

Copa artística a n'En Manuel Brunet i acquést a un escriptor qui s'amaga baix les inicials J. M.

Premis dels Mantenedors. El primer a la composició «Stramps en lloança de la dona Catalana» que malgrat ésser la tarja en blanc, de sota veu es deia era d'En Josep M.ª Lòpez Picó.

El segon fou per Mossen Antoni Navarro per sa bella poesia «A Sant Antoni de Janer».

El tercer i últim fou pera En Jaume Bofill i Mates per sa poesia «De la terra».

Premi Fastenrath. Fou adjudicat a nostre lloretjat col·laborador En Josep Carner per sa bella col·lecció de poesies «Monjoies».

Acabat el repart de premis En Lluís B. Nadal i s'avença i llegeix unes sentides ratlles en llaor pel plorat mestre en Gai Saber En Francesch Ubach i Vinyeta, acabant llegint com a homenatge «Les ruïnes de Ripoll» poesia admirable del difunt mestre, i acaba la festa amb un notable parlament de mercés del mantenedor N'Agustí Casas.

Jà acabat l'encarcarament amb que enguany han disfregat la Gaia Festa, comença la verdadera festa i els «Segadors» ressonaren en lo alt i esmunyintse escales avall arriben al carrer ont es refermen amb més força entre atronadors aplaudiments i visques a Catalunya.

Lo que s'havia pretés expulsar de dintre ha esclatat fort i vibrant al carrer a despit del sabres de la policia i de la cara de pomes agres de les *eminències regionalistes*.

AL PARK

Amb el cerimonial acostumat es descobrí després de la Festa, el bust aixecat al Park a la memoria del plorat Maragall. La barrada ensenya caigué en mig del cant dels «Segadors» que no van ésser precisament cantats ni per la comitiva oficial ni per el pagés redactor de la «Veu de Catalunya» sinó per gent que no demanem l'olla del pressupost ni vivim a costelles del catalanisme.

La joventut també volgué tributar-li son homenatge llegint varies de ses inspiradíssimes poesies, entre elles la «Oda a Espanya» qual estrofa final fou coronada amb un unànim ¡Adeu!

Jocs Florals valencianistes

HEUS-AQUÍ una festa que resultà força simpàtica. Tingué lloc el dijous passat i amb assistència d'una selecta concurrencia.

Obri l'acte un curt parlament de salutació del President de la Joventut Valencianista, En Robert Blanque, qui cedí la paraula al que—digué—és l'ànima d'aquesta festa, En Albert Carsí, qui feu una bonica peroració de tons humorístics—com ho eren aquests Jocs Florals—glosant la poesia, emprò posant gran cura a separar la poesia seria de l'humorística. Acabà recitant un vers humorístic de En Teodor Llorente.

El President del Jurat feu un discurs patriòtic acabant amb un visca Catalunya i València! que fou contestat per tota la concurrencia.

El Secretari del Jurat llegí una ben escrita memoria sobre'ls 138 treballs rebuts, i seguidament s'obrí'l plec corresponent a la poesia que obtingué la *Flor artificial*, resultant ésser son autor En Josep Mellado, de Valencia, qui nomenà regina de la festa a la xamosa damisela Na Elvira García Segura, que anava habilitada amb trajo típic de llauradora valenciana.

Continuà'l repartiment dels demés premis que corresponderen als senyors Albert Carsí, Josep Mellado, Vicens Caro Adam, Jordi Goluch, Pere Comas, Josep Blanquer Belda, Josep Carsí i Pere Ferrer Llauró.

Nostre estimat company Casas Briz, qui portava la representació de la Unió Catalanista, digué que venia delegat per a donar l'abraç de germanor de les joventuts valenciana i catalana.

Fe, Patria i Amor, heus-aquí el triangle fonamental de nostra actuació. Fe, car ella apart l'aspecte religiós, enclou en sí la fermesa, l'esperansa afalagadora d'un triomf definitiu. Amor, la bellesa del sentiment, la qu'es essencia de la joventut de Patria sublim idealitat qual definició per brillant que fos seria fosca davant la divinitat de la Patria mateixa.

Si aïmeu, si tota nostra actuació és amor i fe relligada amb un fort sentiment patriòtic, la expressió de l'ànima nostra, forsosament té d'ésser en nostra llengua, car al fer-ho en altra firmaríem l'anulació de nostra joventut del tot nostre.

D'aquesta festa, amics, hi hà un bell exemple i eix ens el dona nostra Regina. Ella, gentil i riallera, honora la Patria apareixent interna i externament valenciana; seguim-la a la Regina, siguem sempre ben patriotes i tots essent a tot hora patriotes veurem satisfet l'ideal, ressorgir triomfant de les cendres l'esclavitzat infern de la llengua Catalana.

En Carles M.ª Torres, Mantenedor, llegí un discurs, ben adequat a l'acte, ple de gracia, que feu dibuixar el somriure en els llavis dels concorrents.

En Robert Blanqué, amb un visca Valencia i Catalunya, clogué aquesta festa valencianista.

ENIB VIC.

GARBELLANT

Tenim el gust de presentals-hi un telegrama de Madrid, que encara belluga:

«Esta mañana ha cumplimentado a la Reina el embajador de Dinamarca».

Demanem a les nostres llegidores—que també'n tenim,—que facin l'obsequi de dir-nos si havien sentit a parlar mai del desig de l'embaixador.

Som tant mal-pensats, nosaltres!

Un d'aquells setmanaris del cor d'Espanya que gasten una fàbrica de gravats, en portava l'altre dia un, que era una delícia: «*Las tropas indígenas en el paseo de la Castellana*», i veien una mà de moros que ni que s'hagués tret tota la sutja de la xemaneia reial, que deu ser la més gran.

Indígenas, si no diu lo contrari la *Real Academia*, vol dir fills del país: entesos.

Doncs, Víctor Hugo quan torni de l'altre món, podrà rectificar aixís la seva frasse:

Espanya comença al Marroc.

Lo que'ls donaràn per baix els quedarà compensat amb lo que hauràn perdut del cap de munt; aquí, com si diguéssim.

Diu que no serem pas tan feliços i que vaja, per ara, el rei d'Espanya, amb minúscula encara que no ho sembli, no posarà els peus ni el còs a la ciutat de Barcelona.

En això d'inaugurar les obres de la Catedral, hi vindrà com a persona de suposició l'infant Don no sabem què, ni ganes.

Es allò que diuen, encara gracies que'ns podem fastiguejar no més amb una aproximació.

Un anglès s'ens queixava del fanfarronisme dels Bes-cuits, perquè deia que tot això a l'Anglaterra ho apedregarien. Ells són el pare de la criatura dels «Boys-scouts», que no tenen semblança amb aquestes rengleres de criatures vestides de palla i lligacama que perd.

N'aturarem un de cadell que s'havia esgarrat de la pila:

—Què feu quan sortiu a escampar la boira?

—Ara ens ensenyen de fer l'arrós.—Va respondre. Allavors l'anglès va desxifrar el per

què servia aquella caçola de llauna que alguns portaven penjim, penjim, com una esquella de bou.

Altra vegada hi han hagut moros a la costa amb quatre pinyols d'escopeta i uns soldats moris, d'aquesta vena del poble que l'aniràn escolant mentres siguem tan cadells. Tot això va passar, com sempre, amb l'indiferència dels patrioters, al veure que no hi havien baixes dels que cobren mesada.

Devien canviar aixís la frase:

Afortunadamente, los muertos eran de tercera.

El Doctor Laguarda va fer un discurs que si be va alabar a n'En Weiler, va ensabonar-nos d'allò més, i es veu que per fer-ho havia estudiat l'Historia de Catalunya.

Es allò, que no's pot matar tot lo que és gras, i vaja, oblidant antics agravis l'absolent una mica.

En Rusiñol, ai! En Lerroux, va engiponar una segona edició de «*La Merienda fraernal*» que no va sortir de can López, perquè'l seu coll, gros i tot, és massa petit per els babaus que li queden al inventor del *jipi* de la cinta de *bes-cuit*.

Lo més bonic va ésser que'l castell de focs que van engegar als Josepets, va acabar a la Plaça de Catalunya...

Tres *tiros* deien els diaris?... tres mistos de Garibaldi, com a bons republicans, i gracies!

Heusaquí que un Català s'era establert a Laufen, la xamosa ciutat de la Suiça alemanya i la seva botiga de vins deia en aquesta llengua: «*Schpanische Weinhalle*» i tothom s'en reia i el crèdit li anava ben be per terra. Després hi posà: «*Catalonjen Weinhalle*» i la cosa anà com una seda llisa, i guanya diners i tothom l'estima.

Es ben be un triomf de Catalunya això, encara que sembli broma, com el d'en Lamothe i el d'En Manen i la Barrientos.

I l'*Imparcial* que vagi firant coçes!

NOVES

Regna gran entusiasme pels actes d'inaugural de tasques que el Casal Nacionalista Martinenc celebrarà el proper diumenge, i sabem que hi enviaràn delegats les associacions integument catalanistes del pla de Barcelona.

Preparatoriament d'aquests actes, s'han repartit unes fulles vibrantes de nacionalisme, que han fet un bon efecte an aquella populosa barriada, lo mateix que'ls cartells anunciadors del *meeting*, prometent esser un acte trascendental per les manifestacions que s'hi faràn i per la gentada que promet assistir-hi.

Els entusiastes joves de la Joventut Catalana hi assistiran corporativament en barretina i bandera alçada,

* * *

Dissapte prop passat se celebrà la festa artística infantil que organitzà l'Escola Catalana del carrer Moncada per a recaudar cabals per una colònia escolar.

Els alumnes de dita escola executaren amb gran discreció els diferents números que formaven el programa, merescuent llars aplaudiments per la seva tasca, lo mateix que'l bariton senyor Pujolà, que acompanyat al piano pel seu mestre senyor Vilardell executà varis fragments d'òpera d'una manera admirable.

* * *

El primer de Maig.—Per a festejar aquesta diada les entitats nacionalistes adherides a la Unió Catalanista, «La Devantera» i el «Casal Nacionalista Martinenc» celebraren el berenar popular que s'havia anunciat.

El que organitzà «La Devantera» que tingué lloc a la font del Lleó, de Pedralbes, atragué una nombrosa gentada que passà la tarde alegrement, puntejant la nostra típica dansa.

També el «Rotlletó Català» que dirigeix el senyor Vigo, executà varis ballets populars, acabant la festa d'aire tan purament catalanesc amb el cant del nostre Himne Nacional que ressonà enèrgic per les vessants d'aquella hermosa barriada fins a arribar a la Ciutat.

D'un caracter més íntim fou el que celebrà el «Casal Nacionalista Martinenc», fent-se després del berenar, entusiastes parlaments de

reivindicació social i nacionalista, i finalisant també amb el cant d'Els Segadors.

* * *

L'Associació Nacionalista Catalana, desitjosa de commemorar com pertany la gloriosa data del Corpus de Sang, crida a totes les entitats nacionalistes a una reunió que tindrà lloc el prop vinent dissapte dia 10 en son hostatge social, Caçador, 4, pral., per a tractar de la susdita commemoració.

Donat el poc temps que queda per a organitzar els actes que's creguin convenient, es prega als delegats de les entitats hi assisteixin amb poders lo més amplis possible, per a que els acorts que's prenguin sien ja definitius.

Comunicat

Desitjosos sempre de que en nostres planes no s'hi puga veure mai ni el més petit borrall de parcialitat, amb gust insertem la següent carta desclosa del President de la Societat choral «Catalunya Nova», que ve a rectificar una informació per nosaltres publicada amb el bon desig d'encaminar patriòticament l'actuació de la susdita entitat.

Diu aixís:

«Sr. Director de RENAISSANCE.

Honorable senyor: En el núm. 129 del setmanari de sa digna Direcció havem llegit una nova que fa referència a la marxa interior d'aquesta Societat i com creiem han sorprès la seva bona fe, no farem res més que desmentir el punt capdal de la susdita nova que fa referència al nostre volgut Director Artístic, l'eminent Mestre N'Enric Morera, el qual de cap manera es veritat que s'hagi allunyat del nostre costat, sino que'l tenim com sempre disposat a treballar per al nostre engrandiment i com a prova tinc el gust d'adjuntar-vos un programa de la festa que celebrarem el proper dissapte dia 10 que com veurà va encapsalat amb el seu nom.

De lo demés no'n volem parlar per no descendir en el terreny que'ls nostres enemics, que ho son de la Causa Catalana, volen portar-nos.

Esperant vos dignareu publicar la present llettra, ens oferim de vosaltres afm.

El President,
VICENS VISAY